

ประกาศ
ใช้สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์ และการเดินเรือ
ระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจ
เบลโก-ลักเซมเบิร์ก

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่สนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือ ระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจเบลโก-ลักเซมเบิร์ก ซึ่งได้ลงนามกันณะกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๐ มีบทในข้อ ๑๗ ว่า จะได้เริ่มใช้ตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป และ

โดยที่พระราชสัตยาบันของทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนกันณะบรัสเซลส์เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑.

ฉะนั้น สนธิสัญญานี้จึงเป็นอันใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นต้นไป.

ประกาศมาณะวันที่ ๑๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาล
ปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) พ.อ. พหลพลพยุหเสนา.

นายกรัฐมนตรี.

(คำแปล)*

สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือ

ระหว่าง

ประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจเบลโก – ลักเซมเบิร์ก

พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย ฝ่ายหนึ่ง,
กับ

พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียม ในพระปรมาภิไธยของพระองค์
เอง และในพระนามพระบรมวงศ์เธอ แกรนด์ ดัชเชสส์ แห่งลักเซมเบิร์กโดยอาศัยความ
ตกลงซึ่งมีอยู่ อีกฝ่ายหนึ่ง,

มีพระราชประสงค์เท่าเทียมกันในอันจะยังความสัมพันธ์ทางพาณิชย์และทางไมตรี
ซึ่งมีอยู่โดยผาสุกระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจเบลโก – ลักเซมเบิร์กให้มั่นคง
แข็งแรงยิ่งขึ้นและตระหนักว่า การนี้ไม่มีทางสำเร็จได้ดีกว่าที่จะตรวจแก้บันทึกสนธิสัญญาซึ่ง
ใช้อยู่เท่าทุกวันนี้ จึงได้ตกลงดำเนินการตรวจแก้เช่นว่านี้โดยอาศัยหลักการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติ
ต่อกัน หลักความเป็นธรรมและหลักคุณประโยชน์แก่กันและกันและเพื่อการนี้ได้แต่งตั้งผู้มี
อำนาจเต็มของแต่ละฝ่าย กล่าวคือ :

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย :

หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศ ;

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียม :

ม. ยั้วรี เซการ์ต อัครราชทูตของพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่ง
ชาวเบลเยียม ณกรุงเทพ ฯ ;

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มให้แก่กันและกัน และได้ตรวจเห็นว่า เปน
ไปตามแบบที่ดีและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้ :

* สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจ เบลโก - ลักเซมเบิร์ก
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ “บางกอกไทมส์” จำกัด มีนาคม ๒๔๘๒.

ข้อ ๑.

จะได้มีสันติภาพเป็นนิรันดร์และมีมิตรภาพเป็นนิรันดร์ระหว่างอัครราชผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย.

ข้อ ๒.

จะได้มีเสรีภาพบริบูรณ์เต็มที่ในการพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างอาณาเขตแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย คนชาติแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีเสรีภาพบริบูรณ์ เช่นเดียวกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในอันจะมากับเรือ ของบ้านทุกและคนโดยสารของตนยังบ้านคาถินที่ เมืองท่าและแม่น้ำในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเปิดหรือจะได้เปิดเพื่อการพาณิชย์ภายนอก ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายแห่งประเทศที่ตนมาถึง.

บ้านเรือชักธงแห่งอัครราชผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งถือหนังสือประจำเรือและเอกสารที่บังคับไว้ตามกฎหมายแห่งประเทศของตนนั้น จะไต่ยอมรับนับถือเป็นพิเศษทีเดียวว่ามีสัญชาติแห่งประเทศนั้นในน่านน้ำอาณาเขต น่านน้ำภายในและเมืองท่าแห่งราชผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง โดยไม่ต้องแสดงหลักฐานอย่างอื่น.

ข้อ ๓.

อัครราชผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายรับสัญญาว่า จะไม่ใช่ข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำเข้าหรือออกแก่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งไม่เป็นอันใช้แก่ประเทศใด ๆ อื่นที่อยู่ในภาวะอย่างเดียวกัน การตอนข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำเข้าหรือออกใด ๆ ซึ่งอัครราชผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยอมให้ แม้เป็นการชั่วคราว แก่ผลิตภัณฑ์แห่งประเทศภายนอกนั้น จะได้ใช้โดยทันทีและโดยไม่มีเงื่อนไขแก่ผลิตภัณฑ์เช่นเดียวกันซึ่งผลิตในอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งหรือส่งไปยังอาณาเขตแห่งภาคีฝ่ายที่ว่าเป็นปลายทาง.

ในกรณีที่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตั้งข้อจำกัดปริมาณการนำเข้าหรือนำออกผลิตภัณฑ์อย่างหนึ่งอย่างใด ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะได้รับส่วนที่เป็นธรรมในยอดจำนวนผลิตภัณฑ์อย่างนั้นซึ่งอนุญาตให้นำเข้าหรือนำออกได้.

ข้อความในสนธิสัญญานี้ มิให้ตีความว่าเป็นการจำกัดสิทธิแห่งอำนาจอธิปไตยผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายในอันจะตั้งข้อห้ามหรือข้อจำกัดการนำเข้า หรือนำออกประเภทที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ครอบคลุมทั้งข้อห้ามหรือข้อจำกัดนั้น ๆ เป็นอันใช้ในเวลานั้นเดียวกันแก่ประเทศใดๆ อื่นซึ่งอยู่ในภาวะอย่างเดียวกัน คือ

- (๑) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับความมั่นคงสาธารณะ ;
- (๒) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดซึ่งตราขึ้นเพื่อเหตุแห่งศีลธรรมหรือมนุษยธรรม ;
- (๓) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับการไปมาค้าขายอาวุธ ยุทธภัณฑ์และสัมภาระสงครามหรือ ในพฤติการณ์มิใช่ธรรมดา ก็เสบียงพัสดุสงครามใดๆ อื่น ;
- (๔) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดซึ่งตราขึ้นเพื่อกู้มครองสาธารณสุขหรือจัดประกันการเสบียงอาหารของประชาราษฎร กับทั้งกู้มครองสัตว์หรือพืชจากภัยแห่งความวินาศสิ้นเชิงจากโรค จากแมลงและจากประสติดที่ร้าย ;
- (๕) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะขยายให้ผลิตภัณฑ์ต่างคว่ำต้องอยู่ในระบอบการซึ่งตั้งขึ้นสำหรับผลิตภัณฑ์พื้นเมืองที่คล้ายคลึงกัน เกี่ยวกับการผลิต การพาณิชย์ การขนส่ง และการบริโภค ;
- (๖) ข้อห้ามหรือข้อจำกัดอันใช้แก่ผลิตภัณฑ์ซึ่ง ในการผลิตหรือการพาณิชย์ เป็นหรือจะได้เป็นวัตถุแห่งการผูกขาดของรัฐหรือการผูกขาดซึ่งประกอบในความควบคุมของรัฐ.

ข้อ ๔.

อัครภาคีผู้ทำสัญญาทกลงกันว่า ต่างฝ่ายต่างจะให้ผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งโดยไม่มีเงื่อนไขและไม่มีเงื่อนไขจำกัดแก่กันและกันในการทั้งปวงที่เกี่ยวกับศุลกากรและอากรอุปกรณทั้งปวง เงื่อนไขในการเสียค่าอากรและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ทั้งในการนำเข้าและการนำออก การเก็บสินค้าในคลังสินค้า วิธีตรวจสอบและวิเคราะห์และการจัดประเภทสินค้าเพื่อการศุลกากร การตีความในพิกัตอัตรา กับทั้งในส่วนข้อบังคับ แบบพิธี และค่าภาระหรือค่าติดพัน อันจะพึงบังคับแก่การกระทำใดๆ ในการตรวจมอบทางศุลกากร.

ฉะนั้น ผลลัพท์ธรรมชาติหรือประติษฐกรรม ซึ่งมีกำเนิดและมีต้นทางมาจากอาณาเขตต์แห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะ ไม่ถูกบังคับในกรณีใด ๆ ในการทั้งหลายทั้งกล่าวแล้ว ให้เสียค่าอากร ค่าธรรมเนียมหรือค่าภาระใด ๆ หรือให้ปฏิบัติตามข้อบังคับหรือแบบพิธีใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่บังคับหรือจะได้บังคับแก่ผลลัพท์ชนิดเดียวกัน ซึ่งมีกำเนิดและมีต้นทางมาจากประเทศภายนอกใด ๆ .

โดยนัยอย่างเดียวกันผลลัพท์ธรรมชาติหรือประติษฐกรรม ซึ่งนำออกจากอาณาเขตต์แห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายไปยังอาณาเขตต์ของภาคิอีกฝ่ายหนึ่งเป็นปลายทางนั้น จะไม่ถูกบังคับในกรณีใด ๆ ในการทั้งหลายทั้งกล่าวแล้ว ให้เสียค่าอากร ค่าธรรมเนียมหรือค่าภาระใด ๆ หรือให้ปฏิบัติตามข้อบังคับหรือแบบพิธีใด ๆ นอกจากหรือยิ่งกว่าที่บังคับหรือจะได้บังคับแก่ผลลัพท์ชนิดเดียวกันซึ่งส่งไปยังอาณาเขตต์แห่งประเทศภายนอกใด ๆ เป็นปลายทาง.

บันดาอาณาประโยชน์ ความอนุเคราะห์ เอกสิทธิและความคุ้มกันใด ๆ ซึ่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้อยู่แล้ว หรือจะได้ให้ในภายหน้าในเรื่องดังกล่าวแล้วแก่ผลลัพท์ธรรมชาติหรือประติษฐกรรมซึ่งมีกำเนิดและมีต้นทางมาจากประเทศภายนอกใด ๆ หรือส่งไปยังอาณาเขตต์แห่งประเทศภายนอกใด ๆ เป็นปลายทางนั้นจะได้ใช้โดยทันทีและโดยไม่มีค่าทดแทน แก่ผลลัพท์ชนิดเดียวกัน ซึ่งมีกำเนิดและมีต้นทางมาจากอาณาเขตต์ของภาคิอีกฝ่ายหนึ่งหรือส่งไปยังอาณาเขตต์ของภาคิฝ่ายที่ว่าเป็นปลายทาง.

เป็นที่ตกลงกันว่า พิกัดอัตราศุลกากรอันจะพึงใช้แก่ผลลัพท์ธรรมชาติหรือประติษฐกรรมแห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายซึ่งนำเข้ามาในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งนั้น จะได้ใช้ตามกฎหมายภายในแห่งประเทศที่นำเข้ามา.

ข้อ ๕.

ในเรื่องการผ่านแดนนั้น อัครภาคิผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายในความสัมพันธ์แก่กันและกันจะได้ใช้บทแห่งอนุสัญญาและข้อบัญญัติว่าด้วยเสรีภาพการผ่านแดน ซึ่งได้ลงนามกัน ณ บาร์เซโลนาเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ค.ศ. ๑๙๒๑.

ข้อ ๖.

อันค่าธรรมเนียมระวางต้น ค่าท่า ค่านำร่อง ค่าประภาคาร ค่าด่านกักตรวจโรค หรือค่าธรรมเนียมที่คล้ายหรือทำนองเดียวกันจะเป็นสภาพใดหรือเรียกชื่ออย่างใดก็ตาม ซึ่งเก็บในนามหรือเพื่อประโยชน์แห่งรัฐบาล พนักงานสาธารณะหรือผู้รับสัมปทานใด ๆ นั้น มิให้ตั้งบังคับในเมืองท่าในอาณาเขตแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแก่เรือของภาคี อีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีได้ตั้งบังคับเท่าเทียมกันและตามเงื่อนไขอย่างเดียวกันในกรณีที่คล้ายคลึงกันแก่เรือแห่งภาวะภายนอก การประติบัติเท่าเทียมกันนี้ ให้ใช้แก่เรือแต่ละฝ่าย จะมาจากเมืองท่าหรือถิ่นที่ใด ๆ เป็นต้นทางและจะไปยังถิ่นที่ใด ๆ เป็นปลายทางก็ตาม.

ข้อ ๗.

ในการทั้งปวงที่เกี่ยวกับการเข้า การออก การจอด การบันทึก และการถ่ายบันทึกแห่งเรือต่าง ๆ ในเมืองท่า ท้องท่า อยู่ ที่ทอดท่าหรือแม่น้ำแห่งอัครราชทูตทำสัญญาทั้งสองฝ่ายนั้น จะต้องไม่ให้เอกสิทธิใด ๆ แก่เรือแห่งภาวะภายนอกโดยมิได้ให้เท่าเทียมกันแก่เรือของภาคีทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เจตนาแห่งอัครราชทูตทำสัญญามีอยู่ว่า ในการต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว เรือของแต่ละฝ่ายจะได้รับผลประโยชน์ซึ่งให้แก่เรือแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๘.

เรือรบหรือเรือพาณิชย์ใด ๆ แห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งถูกบังคับด้วยกำลังคลื่นลมหรือด้วยเหตุภัยอื่นใดให้เข้าหากำบังอาศัยในเมืองท่าของอีกฝ่ายหนึ่งนั้นย่อมมีเสรีภาพที่จะกระทำการซ่อมแซมที่นั่น จัดหาเสบียงพัสดุที่จำเป็นทั้งปวงและกลับออกทะเลไปโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ นอกจากที่เรือพื้นเมืองจะต้องเสีย แต่ทว่า ในกรณีที่นายเรือแห่งเรือพาณิชย์มีความจำเป็นที่จะจำหน่ายของบันทุกเสียส่วนหนึ่งเพื่อชดเชยค่าใช้จ่าย ก็จำต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและพิกัดอัตราในถิ่นที่ได้มาถึงนั้น.

ในกรณีที่เรือรบหรือเรือพาณิชย์แห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจักเกยติดตันหรืออับปางลงตามชายฝั่งของอีกฝ่ายหนึ่ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นที่จะต้องแจ้งเหตุให้เจ้าพนักงานกงสุลของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในเขตนั้นหรือให้เจ้าพนักงานกงสุลที่ใกล้ที่สุดทราบโดยเร็ว.

เรือที่เกยตื้นหรืออับปางลงดังกล่าวแล้ว ส่วนทั้งปวงแห่งเรือนั้นและสิ่งยั่วยุกับสิ่งอุปการะทั้งปวงของเรือนั้นและข้าวของและสินค้าทั้งปวงซึ่งช่วยกู้มาได้ รวมทั้งที่ได้โยนลงทะเล หรือในกรณีที่ขาย ก็เงินที่ได้จากการขายวัตถุนั้น ๆ กับทั้งกระดาดเอกสารทั้งปวงซึ่งพบอยู่บนเรือที่เกยตื้นหรืออับปางลงนั้น จะได้ส่งมอบให้แก่เจ้าของหรือผู้แทนเจ้าของเมื่อร้องขอมา.

ถ้าเจ้าของหรือผู้แทนเจ้าของดังกล่าวแล้วไม่อยู่ ณ ที่นั้นทรัพย์สินดังกล่าวข้างต้นหรือเงินที่ได้จากการขายและกระดาดเอกสารซึ่งพบอยู่บน เรือนั้น จะได้ส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานกงสุลผู้มีอำนาจแห่งอัครราชทูตทำสัญญาซึ่งเป็นเจ้าสังกัดแห่งเรือที่เกยตื้นหรืออับปางลง ถ้าหากว่าเจ้าพนักงานกงสุลเห็นว่าสมควรจะร้องขอมาภายในระยะเวลาซึ่งกำหนดในกฎหมาย กฎและข้อบังคับแห่งประเทศที่ได้เกิดเหตุอับปางหรือเกยตื้นขึ้น เจ้าพนักงานกงสุล เจ้าของหรือผู้แทนดังกล่าวแล้วจะต้องชำระค่าใช้สอย ก็จะเพาะแต่ที่ต้องจ่ายเพื่อการเก็บรักษาทรัพย์สิน กับทั้งค่าใช้จ่ายในการช่วยกู้หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งจะต้องเสียในกรณีที่เรือพื้นเมืองอับปางหรือเกยตื้น.

ข้าวของและสินค้าซึ่งช่วยกู้มาได้จากการอับปางหรือเกยตื้นนั้น จะได้รับยกเว้นจากศุลกากรทั้งปวง เว้นแต่จะได้ตรวจมอบไปเพื่อบริโภค ในกรณีเช่นนี้จะต้องเสียค่าอากรธรรมดา.

ในกรณีที่เรือของคนชาติแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเข้ากำบังอาศัย เกยตื้นหรืออับปางลงในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง เจ้าพนักงานกงสุลผู้มีอำนาจแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายที่เป็นเจ้าสังกัดแห่งเรือนั้น ถ้าเจ้าของหรือผู้แทนเจ้าของไม่อยู่ หรือถ้าอยู่แต่ขอร้อง ก็จะได้รับอำนาจให้เข้าเกี่ยวข้องเพื่อจัดประกันความช่วยเหลือที่จำเป็นให้แก่คนชาติแห่งรัฐของตน.

ข้อ ๕.

เรือรบแห่งอัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะเข้ามา พักอยู่และกระทำการซ่อมแซมในเมืองท่าและถิ่นที่อื่น ๆ ในสังกัดแห่งภาคอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งยอมให้เรือรบแห่งชาติอื่นใดเข้า

ถึง ก็ได้ ทั้งนี้ จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและจะได้อุปโภคเกียรติยศอาณาประโยชน์ เอกสิทธิ และความคุ้มกันอย่างเดียวกับที่ให้อยู่ฉบับนี้หรือจะได้อีกต่อไปแก่เรือรบแห่งชาติอื่นใด.

ข้อ ๑๐.

การค้าขายฝิ่นและการประมงแห่งชาติของอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายนั้นเป็นอันยกเว้นจากบทแห่งสนธิสัญญานี้และจะได้เป็นไปตามกฎหมาย กฎและข้อบังคับแห่งประเทศพื้นเมือง.

ข้อ ๑๑.

บทแห่งสนธิสัญญานี้ว่าด้วยผลประโยชน์แห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งนี้มิให้ใช้แก่:

- (๑) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะได้อีกแก่รัฐใกล้เคียงเพื่อให้ความสะดวกแก่การไปมาค้าขายชายแดน;
- (๒) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะได้อีกแก่รัฐภายนอก โดยอาศัยความตามสหภาพศุลกากร;
- (๓) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะได้อีกแก่รัฐใกล้เคียงเกี่ยวกับการเดินเรือ หรือการใช้ ทางน้ำเขตต์แดนที่ไม่มีการคมนาคมกับทะเล;
- (๔) เงินอนุภูลซึ่งรัฐบาลผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อีกโดยความมุ่งหมายที่จะอนุเคราะห์แก่การพัฒนาพาณิชย์ของตน.

ข้อ ๑๒.

ถ้าอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตั้งข้อจำกัดการแลกเงินหรือการใช้เงิน ก็จะได้ใช้การประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งแก่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งในการเหล่านี้.

ข้อ ๑๓.

เป็นที่เข้าใจกันระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาว่า บทกำหนดแห่งสนธิสัญญานี้ไม่เป็นอันกระทบ ใช้แทนหรือแก้ไขกฎหมาย กฎและข้อบังคับว่าด้วยการผลิต การพาณิชย์ การสำรวจและความมั่นคงสาธารณะซึ่งใช้อยู่หรือจะได้อีกตราขึ้นในประเทศทั้งสองแต่ละฝ่ายด้วย

ประการใด ๆ ถ้าหากว่าไม่เป็นวิธีการเลือกปฏิบัติซึ่งมุ่งกระทำต่อคนชาติหรือผลิตภัณฑ์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง.

ข้อ ๑๔.

อัครภาคีผู้ทำสัญญาตกลงกันว่า ข้อพิพาทใด ๆ ซึ่งหากจะเกิดขึ้นระหว่างกันและกันในเรื่องการตีความที่ถูกต้องหรือการใช้บทใด ๆ แห่งสนธิสัญญานี้ เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดขอร้อง ก็จะได้เสนอให้อนุญาตตุลาการวินิจฉัยและภาคีทั้งสองฝ่ายรับสัญญาโดยสนธิสัญญานี้ว่า จะสนองคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการว่าเป็นข้อผูกพัน.

อนุญาตตุลาการที่จะเสนอข้อพิพาทให้วินิจฉัยนั้นได้แก่ศาลประจำยุติธรรมระหว่างชาติและกรุงเฮก เว้นแต่ในกรณีจะเพาะราย อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น.

ข้อ ๑๕.

สนธิสัญญานี้ นับแต่วันใช้ ก็ให้ใช้แทนสนธิสัญญาทางไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจเบลโก-ลักเซมเบิร์ก ซึ่งลงนามกันที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๖ นับแต่วันใช้นั้น สนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๒๖ ตั้งกล่าวแล้วและข้อตกลงหรือความตกลงส่วนอุปการะทั้งปวงซึ่งได้ทำขึ้นหรือมีอยู่ระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายจะได้เลิกเป็นข้อผูกพัน.

บทแห่งสนธิสัญญานี้จะเป็นอันใช้แก่อาณานิคมและอาณาเขตที่พึ่งพิงซึ่งอยู่ในอินโดจีนหรืออาณาแห่งเบลเยียม ก็ต่อเมื่อสันกำหนดสองเดือนนับแต่วันที่รัฐบาลทั้งสองจะได้กระทำคำแถลงร่วมกันเพื่อการนั้น.

ข้อ ๑๖.

สนธิสัญญานี้ให้คงใช้อยู่เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันเริ่มใช้.

ในกรณีที่อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมิได้บอกเจตนาเลิกสิบสองเดือนก่อนวันสันกำหนดห้าปีตั้งกล่าวแล้ว สนธิสัญญานี้จะคงเป็นข้อผูกพันต่อไปจนกว่าจะสันกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่อัครภาคีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้บอกเลิก.

แต่ทว่า เป็นที่ตกลงกันโดยชัดเจนว่า การบอกเลิกเช่นว่านี้ จะไม่มีผลพ้นสนธิสัญญา อนุสัญญา ข้อตกลงหรือความตกลงใดๆ ที่ได้ยกเลิกโดยสนธิสัญญานี้.

ข้อ ๑๗.

สนธิสัญญานี้จะได้รับสัตยาบันและสัตยาบันทั้งสองฝ่ายจะได้แลกเปลี่ยนกันณะบริตเชลล์โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ สนธิสัญญาที่ว่านี้จะได้เริ่มใช้ตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราสนธิสัญญานี้ไว้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาฝรั่งเศส ณ กรุงเทพ ฯ เมื่อวันที่ห้า เดือนที่แปด พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่ห้า เดือนพฤศจิกายน คริสตศักราช พันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด.

(ลงนามและประทับตรา) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

(ลงนามและประทับตรา) สัจรี เขกาว์ต.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประกาศ
ใช้อุสัญญาการตั้งถิ่นฐาน
ระหว่างประเทศไทย กับ เบลเยียม

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่อนุสัญญาการตั้งถิ่นฐานระหว่างประเทศไทยกับเบลเยียม ซึ่งได้ลงนามกันณ
กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๐ มีบทในข้อ ๑๗ ว่า จะได้เริ่มใช้
ตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป และ

โดยที่พระราชสัตยาบันของทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนกันณะบรัสเซลล์เมื่อวันที่ ๑๗
มิถุนายน ๒๔๘๑.

ฉะนั้น อนุสัญญานี้ จึงเป็นอันใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑
เป็นต้นไป.

อนึ่ง มีหนังสือสัญญาประกอบอนุสัญญา ซึ่งพึงประกาศด้วยคือ:

โปรโตคอลภาคผนวก.

ประกาศมาณะวันที่ ๑๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาล
ปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ลงนาม) พ.อ. พหลพลพยุหเสนา.

นายกรัฐมนตรี.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

(คำแปล)*
อนุสัญญาการตั้งถิ่นฐาน
ระหว่าง
ประเทศไทย กับ เบลเยียม

พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย

และ

พระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียม,

มีพระราชประสงค์ที่จะกำหนดเงื่อนไขในการตั้งถิ่นฐานแห่งคนชาติไทยในเบลเยียม และคนชาติเบลเยียมในประเทศไทย จึงได้ทรงตกลงทำอนุสัญญาเพื่อการนี้ และได้แต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มของพระองค์ กล่าวคือ :

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย :

หลวงประดิษฐมนูธรรม (ปรีดี พนมยงค์) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศ;

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียม :

ม. ชังวี เซการ์ต อัครราชทูตของพระบาทสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียม
ณกรุงเทพร;

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มให้แก่กันและกัน และได้ตรวจเห็นว่า เป็น
ไปตามแบบที่ดีและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันเป็นข้อๆ ดังต่อไปนี้:

ข้อ ๑.

๑. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายอาจเข้าไป ตั้งถิ่นฐาน จราจร เลือก
ถิ่นที่อยู่ในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งและออกจากอาณาเขตต์นั้นได้โดยมีเงื่อนไขว่า ต้อง
ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับซึ่งใช้อยู่ในประเทศนั้น จะเพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการอพยพ
เข้าและการตำรวจแห่งคนต่าง้าว.

* อนุสัญญาการตั้งถิ่นฐานระหว่างประเทศไทย กับ เบลเยียม พิมพ์ที่โรงพิมพ์ "บางกอกไทมส์" จำกัด มีนาคม
๒๔๘๒.

เป็นที่เข้าใจกันว่า อัครภาคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายสงวนสิทธิที่จะไม่ยอมให้คนชาติใด ๆ ของภาคิอีกฝ่ายหนึ่งเข้ามาและพำนักอาศัยในอาณาเขตต์ของตนซึ่งพึงถือว่าเป็นคนไม่พึงปรารถนา เนื่องในการรักษาความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม สุขภาพหรือความมั่นคงสาธารณะ กิตี หรือเพราะไม่มีเครื่องอาศัยเลี้ยงชีพ กิตี.

๒. ในการใช้กฎหมายและข้อบังคับว่าด้วยการตำรวจแห่งคนต่างด้าว การเข้ามา การพำนักอาศัย การดำเนินกิจการหรือการตั้งถิ่นฐานแห่งคนต่างด้าวนั้น คนชาติแห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับผลประโยชน์ซึ่งให้แก่คนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๒.

๑. คนชาติแห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อยู่ในฐานะเท่าเทียมกันโดยสิ้นเชิงกับคนชาติพื้นเมืองทั้งทางนิติบัญญัติและทางพฤกษัตินัยในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการใด ๆ ทางพาณิชย์ อุตสาหกรรม การคลัง และโดยทั่วไปก็กิจการใด ๆ ในลักษณะเศรษฐกิจ โดยไม่จำแนกในการเหล่านี้นี้ ระหว่างการระบุซึ่งมีกิจการเป็นอิสระกับการระบุซึ่งดำเนินการในฐานะที่เป็นสาขาหรือสำนักตัวแทน.

๒. คนชาติแห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะประกอบอาชีพและวิชาชีพใด ๆ ที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมีได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษในวรรค ๓ แห่งข้อนี้ ในอาณาเขตต์ของภาคิอีกฝ่ายหนึ่ง ก็ได้ โดยมีเงื่อนไขว่า ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่ใช้ในประเทศนั้น รวมทั้งที่เกี่ยวกับการคุ้มครองตลาดกรรมกรแห่งชาติด้วย.

เป็นที่เข้าใจว่า การใช้กฎหมายและข้อบังคับว่าด้วยการคุ้มครองตลาดกรรมกรแห่งชาตินั้น จะไม่กีดกันคนชาติแห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่ในอาณาเขตต์ของภาคิอีกฝ่ายหนึ่ง ในอันจะจ้างบุคคลตามที่ตนเลือกสรรสำหรับตำแหน่งอำนาจการ.

๓. บทแห่งวรรค ๑ และ ๒ ของข้อนี้มีได้หมายถึงการประกอบวิชาชีพ อาชีพ อุตสาหกรรมและพาณิชย์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ในอาณาเขตต์แห่งอัครภาคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายคือ:

- ก) งานการ ภาระหน้าที่หรือตำแหน่งหน้าที่สาธารณะ รวมทั้งภาระหน้าที่ศิลปการ ทุนายความและนักการเดินหมาย;
- ข) งานการทนายว่าความและวิชาชีพตัวแทนแลกเงิน;
- ค) การเร่ขายและอาชีพการค้า;
- ง) การประมงในน่านน้ำแห่งชาติ การค้าขายฝั่งตามทะเลและแม่น้ำ การนำร่อง โดยทั่วไปและทบวงภายในแห่งเมืองท่า.

๔. บทกำหนดแห่งข้อนี้ไม่กระทบแต่อย่างใดต่อบทกฎหมาย ซึ่งใช้อยู่ในแต่ละประเทศว่าด้วยคนประจำเรือกำปั่นหรือเรือเล็กซึ่งชักธงแห่งชาติพื้นเมืองและอากาศยานซึ่ง จกทะเบียนในประเทศพื้นเมือง.

๕. ในการท้วงพิงที่เกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรม อาชีพและวิชาชีพ คนชาติแห่ง อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายตลอดทั่วอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะได้อยู่ในฐานะอย่าง เดียวกันทุกประการกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง โดยมีเงื่อนไขว่า ต้องด้อยที่ ด้อยปฏิบัติต่อกัน.

ข้อ ๓.

คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งจะได้ อุปโภคผลประติบัติอย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับ สิทธิในทรัพย์สิน การไถ่มา การครอบครองหรือการเช่าสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ กับทั้งสิทธิที่จะจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าวแล้วโดยเสน่หาก็คือหรือโดยมีพันธภาพก็.

ข้อ ๔.

๑. ในการคุ้มครองทางกฎหมายและทางศาลสำหรับตัวตน ทรัพย์สิน สิทธิและผล ประโยชน์ของตน คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับผลประติบัติ ในอาณา เขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเท่าเทียมกันกับคนชาติพื้นเมือง.

๒. ฉะนั้น จะขึ้นสู่ศาลตุลาการในฐานะเป็นโจทก์หรือจำเลยก็ได้โดยตลอดอุปสรรค และสะดวก และจะดำเนินคดีในศาลยุติธรรม ก็ได้ โดยมีเงื่อนไขเช่นเดียวกันกับคนชาติ

พื้นเมือง กับทั้งจะได้มีสิทธิที่จะเข้าหาเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองผู้มีอำนาจและขอให้เข้าเกี่ยวข้องเพื่อพิทักษ์รักษาสีทธิและผลประโยชน์ของตน ในกรณีทั้งปวงที่คนชาติพื้นเมืองอาจทำได้ และจะเลือกสรรทนายว่าความ ทนายความ ลิขีการและบุคคลอื่น ๆ ที่กฎหมายแห่งชาติในประเทศพื้นเมืองอนุญาต เพื่อป้องกันผลประโยชน์ของตน ต่อหน้าบันตาสภาตุลาการและบันตาคณะอำนาจศาลหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองทั้งปวง ก็ได้.

๓. แต่ทว่า ปัญหาการคำประกัน “ยุติธรรม ซอลวี” (การปฏิบัติตามคำพิพากษา) และปัญหาการช่วยเหลือทางศาลมิให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมนั้น ให้อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายท้องถิ่นที่จนกว่าจะได้ตกลงกันในปัญหาเหล่านี้โดยอนุสัญญาพิเศษ ซึ่งหากว่ามีกรณีก็จะได้กระทำกันระหว่างอัครราชทูตผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย.

ข้อ ๕.

๑. คนชาติแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้รับการเว้นในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง จากงานการทางศาลหรือทางปกครองใด ๆ ทั้งปวง.

๒. โดยนัยเดียวกัน ในยามสันติภาพก็ดี ในยามสงครามก็ดี จะได้รับการเว้นในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง จากการรับราชการทหารใด ๆ ที่บังคับ ไม่ว่าในกองทัพบก กองทัพเรือหรือกองทัพอากาศก็ดี หรือในกองรักษาราชการแห่งชาติหรือมิลิเซียก็ดี กับทั้งจากการช่วยราชการด้วยแรงงานที่บังคับทั้งปวงเกี่ยวกับการป้องกันชาติโดยตรงก็ดี หรือโดยทางอ้อมก็ดี ซึ่งเรียกบังคับแก่ตัวบุคคล ในการช่วยราชการด้วยเงินหรือด้วยของซึ่งจะได้เรียกบังคับแทนการช่วยราชการดังกล่าวแล้ว ก็ให้เป็นไปโดยนัยเดียวกัน.

๓. แต่ทว่า คนชาติแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องอยู่ในบังคับแห่งภาระต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับกรรมสิทธิในอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ กับทั้งการเกณฑ์ที่ฝึกและการช่วยราชการหรือการเรียกเพื่อราชการทหารอื่น ๆ ซึ่งคนชาติพื้นเมืองอาจถูกบังคับ ตามบทกฎหมาย ในฐานะที่เป็นผู้ครอบครองหรือเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ ภาระใด ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น มิให้อัครราชทูตผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเรียกบังคับ ในกรณีใด ๆ โดยมีได้เรียกบังคับแก่คนชาติพื้นเมืองด้วยเหมือนกัน.

๔. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะไม่ถูกบังคับในอาณาเขตต์ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ให้เวนคืนทรัพย์สินของตนหรือให้ปราศจากการอุปโภคทรัพย์สินของตน แม้เป็นการชั่วคราวก็ดี นอกจากจะได้กระทำเพื่อเหตุบรรลพประโยชน์สาธารณะ และกระทำตามกระบวนการวิธีซึ่งบัญญัติไว้โดยกฎหมายท้องถิ่นที่ใช้อยู่สำหรับคนชาติพื้นเมือง.

๕. ในการที่เกี่ยวกับค่าทำขวัญเพื่อการช่วยราชการ การเรียก การเวนคืนหรือการปราศจากชั่วคราว ซึ่งบัญญัติไว้ในวรรค ๓ และ ๔ ข้างบนนั้น อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องให้คนชาติของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับผลประโยชน์ซึ่งเป็นการอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่จะได้ให้แก่คนชาติพื้นเมืองของตนหรือแก่คนชาติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

๖. เกษสถาน คลังสินค้า โรงหัตถกรรม โรงร้านและทรัพย์สินอื่นใดของคนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง กับทั้งสถานที่ต่อเนื่องกันซึ่งใช้เป็นถิ่นที่อยู่ก็ดี หรือใช้เพื่อการพาณิชย์ก็ดี จะได้เป็นที่คุ้มเกรง ไม่เพียงยอมให้ดำเนินการเข้าตรวจหรือค้น หรือสอบค้นหรือตรวจสอบสมุดกระตาคเอกสารหรือบัญชี เว้นแต่จะได้กระทำตามเงื่อนไขและแบบซึ่งบัญญัติไว้โดยกฎหมาย กฎและข้อบังคับอันจะพึงใช้แก่คนชาติแห่งรัฐดินที่อยู่

ข้อ ๖.

๑. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้อุปโภคเสรีภาพสมบูรณ์เต็มที่ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ในการเชื่อถือโดยบริสุทธิ์ใจและ หากว่าปฏิบัติตามกฎหมาย กฎและข้อบังคับแห่งประเทศพื้นเมือง ก็จะได้มีสิทธิประกอบพิธีกรรมสักการะบูชาจะเป็นการจะเพาะเอกชนหรือเป็นการสาธารณะก็ตาม.

๒. คนชาติแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะกระทำการเหล่านี้ ในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้ คือบำเพ็ญการศาสนา การศึกษาอบรมและการกุศล ถือกรรมสิทธิหรือเช่าและยึดถือโรงเรือน เช่าที่ดินเพื่อการศาสนา การกุศลและการอื่นๆ ที่ชอบด้วยกฎหมาย กับทั้งเพื่อตักเตือน ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎและข้อบังคับแห่งประเทศพื้นเมือง,

ข้อ ๗.

ในเรื่องคำภาษีอากรและค่าธรรมเนียมทุกอย่าง กับทั้งค่าภาระอื่นใดในลักษณะ
ราชการ ไม่ว่าจะเก็บเพื่อประโยชน์ของผู้ใดก็ตาม คนชาติแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย
จะได้อุปโภคผลประติบัติและความคุ้มครอง ในการเหล่านั้นในอาณาเขตต์ของภคิอีกฝ่ายหนึ่ง
จากเจ้าหน้าที่และองค์อำนาจศาลในการราชการอย่างเดียวกันกับคนชาติพื้นเมืองซึ่งอยู่ใน
ฐานะอย่างเดียวกัน.

ข้อ ๘.

คนชาติแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะได้มีสิทธิในอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง
อย่างเดียวกันกับคนชาติแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายนั้นในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิบัตรการนิมิต
เครื่องหมายการประดิษฐ์หรือการพาณิชย์ ชื่อการพาณิชย์ แบบแผนและสิทธิออกแบบใน
วรรณกรรมและศิลปกรรมโดยมีเงื่อนไขสงวนว่า ต้องปฏิบัติตามแบบพิธีที่บัญญัติไว้โดยกฎหมาย

ข้อ ๙.

๑. สังคมหนึ่งกับทั้งสังคมอื่นๆ ในทางแพ่ง พาณิชย อุตสาหกรรมหรือการคลัง
รวมทั้งบริษัทประกันภัย บริษัทการเดินทางเรือและบริษัทการขนส่งอื่น ๆ กับทั้งบริษัทจัดประ
กันการสื่อสาร ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยถูกต้องตามกฎหมายแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
และมีสำนักงานกลางอยู่ในอาณาเขตต์ของฝ่ายนั้น จะได้ยอมรับนับถือตามกฎหมายว่า เปน
สังคมโดยถูกต้องในอาณาเขตต์ของภคิอีกฝ่ายหนึ่ง และจะได้มีความสามารถดำเนินคดีใน
ศาลยุติธรรมได้ในอาณาเขตต์นั้น โดยมีเงื่อนไขสงวนว่า ไม่มีอะไร ในการจัดตั้งหรือใน
วัตถุประสงค์ ซึ่งขัดกับความสงบเรียบร้อยสาธารณะในประเทศที่กล่าวหนหลัง.

๒. ปัญหาความถูกต้องตามกฎหมายในการจัดตั้งสังคมที่กล่าวในวรรค ๑ แห่ง
ข้อนี้ กับทั้งการจัดตั้งสาขาและสำนักตัวแทน และปัญหาความสามารถในอันจะดำเนินคดีใน
ศาลยุติธรรมนั้น จะได้กำหนดตามกฎหมายแห่งประเทศที่สังคมเหล่านั้นได้จัดตั้งขึ้น.

๓. กิจการของสังคมแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่าที่ประกอบในอาณา
เขตต์ของภคิอีกฝ่ายหนึ่ง จะเป็นโดยตรงก็ดีหรือโดยดำเนินการทางสาขาหรือสำนักตัวแทน
ก็ดี จะได้อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายและข้อบังคับแห่งภคิที่กล่าวหนหลัง,

๔. ถ้าอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งบังคับให้มีการอนุญาตเสียก่อนจึงจะให้สังคมต่างดำรงดำเนินกิจการในอาณาเขตต์ของตนได้ การให้อนุญาตดังกล่าวแล้ว ในส่วนที่เกี่ยวกับสังคมแห่งภคิอีกฝ่ายหนึ่งนั้น มิให้ต้องบังคับด้วยวิธีการอย่างอื่นนอกจากที่ทั้งบังคับในภาวะเช่นเดียวกัน แก่สังคมแห่งชาติต่างตัวที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

๕. สังคมแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะได้อุปโภคผลประติบัติที่บัญญัติไว้ สำหรับบุคคลธรรมดา ในข้อ ๓, ๔ และ ๕ แห่งอนุสัญญานี้ในอาณาเขตต์ของภคิอีกฝ่ายหนึ่ง ในเรื่องการค้ากับทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการครอบครอง การได้มา การยึดถือ การเช่าและการจำหน่ายสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์.

๖. สังคมแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายซึ่งมีภูมิลำเนาในการรักษาอยู่ในอาณาเขตต์ของแต่ละฝ่าย กับทั้งสาขาและสำนักตัวแทน จะไม่ผูกมัดกับ ในอาณาเขตต์ของภคิอีกฝ่ายหนึ่ง ให้เสียค่าภาระรักษาเกี่ยวกับภาษีอากรซึ่งเก็บโดยตรง ยิ่งกว่าที่สังคมพื้นเมืองในฐานะอย่างเดียวกันต้องเสีย แล้วแต่กรณี.

๗. สังคมแห่งอัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะได้รับผลประติบัติ ในอาณาเขตต์ของภคิอีกฝ่ายหนึ่ง ในการทั้งปวงที่มีได้บัญญัติไว้ในข้อนี้ อย่างเดียวกับที่ให้แก่สังคมแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๑๐.

อัครภคิผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะตั้งกงสุลใหญ่ กงสุล รองกงสุลและเจ้าพนักงานหรือตัวแทนกงสุลอื่น ๆ ให้มีถิ่นที่อยู่ในเมืองและเมืองท่าแห่งอาณาเขตต์ของอีกฝ่ายหนึ่ง ที่เจ้าพนักงานเช่นเดียวกันแห่งภาวะอื่น ๆ จะได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ก็ได้.

แต่ทว่า เจ้าพนักงานและตัวแทนกงสุลดังกล่าวแล้วจะเข้าปฏิบัติงานการได้ก็แต่โดยความเห็นชอบและอนุมัติแห่งรัฐบาลที่ตนถูกส่งไปประจำ.

โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน จะได้รับอนุญาตให้ใช้บันดาอำนาจและให้อุปโภคบันดาเกียรติยศ เอกสิทธิ ความยกเว้นและความคุ้มกันทุกอย่างซึ่งให้หรือจะได้ให้แก่เจ้าพนักงานกงสุลแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.

ข้อ ๑๑.

๑. ในกรณีที่ดินชาติแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยไม่มีทายาทผู้ใดที่ใครรู้จักหรือผู้จัดการพินัยกรรมผู้ใดที่ตนได้ตั้งไว้ในประเทศที่ตายลง เจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นผู้มีอำนาจจะต้องแจ้งความในทันทีแก่ตัวแทนกงสุลที่ใกล้ที่สุดแห่งชาติเจ้าสังกัดของผู้ตาย เพื่อจะได้แจ้งความใด ๆ ที่จำเป็นต่อไปยังผู้ที่มีส่วนได้เสียโดยทันที.

๒. ในกรณีที่ดินชาติแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีได้ทั้งผู้ใดไว้ ณ สถานที่ตายลงซึ่งเป็นบุคคลที่อนุญาตตามกฎหมายแห่งประเทศของผู้ตายให้เข้ารับราชการและจัดการทรัพย์สินมรดก ตัวแทนกงสุลผู้มีอำนาจแห่งชาติเจ้าสังกัดของผู้ตาย เมื่อได้ปฏิบัติตามแบบพิธีที่จำเป็น ก็อาจเข้าพิทักษ์รักษาและจัดการทรัพย์สินมรดกได้โดยวิธีและตามข้อจำกัดที่บัญญัติโดยกฎหมายแห่งประเทศที่ทรัพย์สินของผู้ตายตั้งอยู่.

๓. บทที่ว่ามานี้ให้ใช้ ในกรณีที่ดินชาติแห่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายลงนอกอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งแต่มีทรัพย์สินอยู่ในอาณาเขตนั้น โดยมีได้ทั้งผู้ใดไว้ ณ อาณาเขตนั้นซึ่งเป็นบุคคลที่พึงอนุญาตให้เข้ารับราชการและจัดการทรัพย์สินมรดกด้วย.

ข้อ ๑๒.

บทแห่งอนุสัญญานี้ว่าด้วยผลประติบัติแห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ซึ่งนั้น มิให้ใช้แก่:

(๑) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้แก่รัฐใกล้เคียงเพื่อให้ความสะดวกแก่การไปมาค้าขายชายแดน;

(๒) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะให้ได้ให้แก่รัฐภายนอก โดยอาศัยความตามสหภาพศุลกากร;

(๓) อาณาประโยชน์ที่ให้หรือจะให้ได้โดยอาศัยความตกลงเฉพาะราย แก่รัฐภายนอก เพื่อหลีกเลี่ยงกรณีเก็บภาษีอากรสองซ้ำหรือเพื่อจัดประกันการด้อยที่ด้อยคุ้มครองการระงับการแห่งกันและกัน;

(๔) บทอนุสัญญาซึ่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ทำ หรือจะได้ทำกับรัฐภายนอกในเรื่องการประกอบการพาณิชย์ค้าแร่หรือในเรื่องกรรมกร,

อนุสัญญานี้ให้ใช้เฉพาะแก่อาณาเขตต์ประเทศเมืองหลวงแห่งอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย.

ข้อพิพาทใด ๆ ในเรื่องการค้าความ การใช้หรือการบริหารอนุสัญญานี้ ซึ่งไม่อาจตกลงกันได้ทางทูตระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญานี้ ภาคีแต่ละฝ่ายอาจเสนอต่อศาลประจำยุคติธรรมระหว่างชาติได้.

เป็นที่เข้าใจระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาว่า บทกำหนดแห่งอนุสัญญานี้ไม่เป็นอันกระทบ ใช้แทนหรือแก้ไขกฎหมาย กฎและข้อบังคับว่าด้วยการแปลงชาติ การอพยพเข้า การสำรวจและความมั่นคงสาธารณะซึ่งใช้อยู่หรือจะได้อำนาจขึ้นในประเทศทั้งสองแต่ละฝ่ายด้วยประการใด ๆ ถ้าหากว่าเป็นวิธีการเลือกปฏิบัติซึ่งมุ่งกระทำต่อคนชาติของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง.

อนุสัญญานี้ให้คงใช้อยู่เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่เริ่มใช้.

ในกรณีที่อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมิได้แจ้งเจตนาเลิก ๑๒ เดือนก่อนสิ้นกำหนดห้าปีดังกล่าวแล้ว อนุสัญญานี้จะได้คงเป็นข้อผูกพันต่อไปจนกว่าจะสิ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้บอกเลิก.

แต่ทว่า เป็นที่ตกลงกันโดยชัดแจ้งว่า การบอกเลิกเช่นว่านี้จะไม่ส่งผลพ้นบทสัญญาใด ๆ ซึ่งได้ยกเลิกโดยอนุสัญญานี้.

อนุสัญญานี้จะไว้รับสัตยาบัน และสัตยาบันทั้งสองฝ่ายจะได้แลกเปลี่ยนกันณะบริตเชลล์โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ และอนุสัญญาดังกล่าวแล้วจะได้เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่แลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป.

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราอนุญาต
นี้ไว้เป็นสำคัญ.

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาฝรั่งเศส ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๕ เดือนที่
แปด พุทธศักราช สองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่ ๕ เดือนพฤศจิกายน คริสตศักราช
พันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด.

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

(ลงนาม) ฮังรี เชการ์ต.

โปรโตคอลภาคผนวก

ในขณะที่จะดำเนินการลงนามกันในอนุสัญญาการตั้งถิ่นฐานระหว่างประเทศไทยกับเบลเยียม ผู้มีอำนาจเต็มแห่งอัครราชทูตผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันดังต่อไปนี้:

๑) ในการกำหนดผลประโยชน์แห่งชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง ในข้อ ๓ ว่าด้วยการได้มา การครอบครอง การจำหน่ายสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นที่เข้าใจกันอย่างดีระหว่างอัครราชทูตผู้ทำสัญญาว่า ข้อความนั้นให้ใช้โดยนัยที่ไม่มีเงื่อนไขและไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ แต่ต้องเป็นการด้อยที่ด้อยกระทำต่อกัน.

๒) อัครราชทูตผู้ทำสัญญาดตกลงกันว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับการต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้ นับแต่วันเริ่มใช้ ก็ให้ใช้แทนสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับสหภาพเศรษฐกิจเบลโก-ลักเซมเบิร์ก ซึ่งลงนามกัน ณ กรุงเทพรุเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๒๖ และสนธิสัญญานี้จะได้เลิกเป็นข้อผูกพันตั้งแต่วันเริ่มใช้อนุสัญญานี้เป็นต้นไป.

เพื่อเป็นพยานแห่งการนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราโปรโตคอลนี้ไว้เป็นสำคัญ.

ทำกันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาฝรั่งเศส ณ กรุงเทพรุ เมื่อวันที่ ๕ เดือนที่แปด พุทธศักราชสองพันสี่ร้อยแปดสิบ ตรงกับวันที่ ๕ เดือนพฤศจิกายน คริสตศักราชพันเก้าร้อยสามสิบเจ็ด.

(ลงนาม) หลวงประดิษฐมนูธรรม.

(ลงนาม) ฮัจรี เชการ์ต.

Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation

entre

la Thaïlande et l'Union Economique

Belgo-Luxembourgeoise.

Signé à Bangkok, le 5 novembre, 1937.*

[Ratifications échangées à Bruxelles, le 17 juin, 1938.]

Sa Majesté le Roi de Thaïlande, d'une part,

et

Sa Majesté le Roi des Belges, agissant tant en Son nom qu'au nom de Son Altesse Royale la Grande Duchesse de Luxembourg en vertu d'accords existants, d'autre part,

Animés d'un égal désir de resserrer les relations de commerce et d'amitié qui unissent si heureusement la Thaïlande et l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise et convaincus que ce but ne saurait être mieux atteint que par la revision des traités actuellement en vigueur, ont résolu de procéder à cette revision basée sur les principes de réciprocité, d'équité et de bénéfice mutuel et ont nommé à cet effet pour Leurs Plénipotentiaires, savoir :

Sa Majesté le Roi de Thaïlande :

. Luang Pradist Manudharm (Pridi Banomyong), Ministre des Affaires Etrangères;

Sa Majesté le Roi des Belges :

M. Henri Segaert, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de S.M. le Roi des Belges, à Bangkok;

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants :

ARTICLE 1.

Il y aura paix perpétuelle et amitié constante entre les Hautes Parties Contractantes.

ARTICLE 2.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce et de navigation entre les territoires des Hautes Parties Contractantes; les ressortissants de chacune d'Elles auront, de la même façon que les ressortissants de la nation la plus favorisée, pleine liberté de se rendre avec leurs navires, leurs cargaisons et leurs passagers dans les lieux, ports et rivières des territoires de l'autre, qui sont ou pourront être ouverts au commerce extérieur, en se conformant toujours aux lois du pays où ils arrivent.

* Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand. [Printed at Bangkok Times Press, March B.E. 2482. (1939)].

Les navires naviguant sous le pavillon de l'une des Hautes Parties Contractantes et porteurs des papiers de bord et documents exigés par les lois du pays de ce pavillon, seront reconnus de plein droit comme ayant la nationalité dudit pays dans les eaux territoriales, eaux intérieures et ports de l'autre Partie Contractante, sans qu'ils aient à fournir d'autres justifications.

ARTICLE 3.

Chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à n'appliquer à l'autre Partie aucune prohibition ou restriction d'importation ou d'exportation qui ne serait pas applicable à tous les autres pays qui se trouvent dans les mêmes conditions. Tout retrait de prohibition ou de restriction à l'importation ou à l'exportation accordé même temporairement par l'une des Hautes Parties Contractantes en faveur des produits d'un pays tiers s'appliquera immédiatement et sans condition aux produits similaires du territoire de l'autre Partie ou destinés au territoire de cette Partie.

En cas d'établissement par l'une des Parties d'une limitation quantitative de l'importation ou de l'exportation d'un produit déterminé, l'autre Partie se verra accorder une part équitable dans le chiffre global autorisé à l'importation ou à l'exportation de ce produit.

Rien dans le présent Traité ne peut être interprété comme restreignant le droit de chacune des Hautes Parties Contractantes d'établir, à l'importation ou à l'exportation, les catégories de prohibitions ou de restrictions énumérées ci-après et pour autant que ces prohibitions ou restrictions soient en même temps appliquées à tous les autres pays se trouvant dans les mêmes conditions.

- (1) prohibitions ou restrictions relatives à la sécurité publique;
- (2) prohibitions ou restrictions édictées pour des raisons morales ou humanitaires;
- (3) prohibitions ou restrictions concernant le trafic des armes, des munitions et du matériel de guerre, ou, dans les circonstances exceptionnelles, de tous autres approvisionnements de guerre;
- (4) prohibitions ou restrictions édictées en vue de protéger la santé publique ou d'assurer l'alimentation populaire, ainsi que la protection des animaux ou des plantes contre le danger d'une destruction complète, les maladies, les insectes et les parasites nuisibles;
- (5) prohibitions ou restrictions ayant pour but d'étendre aux produits étrangers le régime établi pour les produits nationaux similaires, en ce qui concerne la production, le commerce, le transport et la consommation;
- (6) prohibitions ou restrictions appliquées à des produits qui font ou feront, en ce qui concerne la production ou le commerce, l'objet de monopoles d'Etat ou de monopoles exercés sous le contrôle de l'Etat.

ARTICLE 4.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent de s'accorder réciproquement le traitement inconditionnel et illimité de la nation la plus favorisée pour tout ce qui concerne les droits de douane et tous droits accessoires, les conditions de paiement des droits et taxes, tant à l'importation qu'à l'exportation, la mise des marchandises dans les entrepôts, les modes de vérification et d'analyse et le classement douanier des marchandises, l'interprétation des tarifs, ainsi que pour les règles, formalités et charges ou redevances auxquelles les opérations de dédouanement pourraient être soumises.

En conséquence, les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance du territoire de chacune des Hautes Parties Contractantes, ne seront en aucun cas assujettis, sous les rapports susvisés, à des droits, taxes ou charges autres ou plus élevés ni à des règles ou formalités autres ou plus onéreuses que ceux auxquels sont ou seront assujettis les produits de même nature originaires et en provenance d'un pays tiers quelconque.

De même les produits naturels ou fabriqués exportés du territoire de chacune des Hautes Parties Contractantes à destination du territoire de l'autre Partie, ne seront en aucun cas assujettis sous les mêmes rapports, à des droits, taxes ou charges autres ou plus élevés ni à des règles ou formalités autres ou plus onéreuses que ceux auxquels sont ou seront assujettis les produits de même nature destinés au territoire d'un pays tiers quelconque.

Tous les avantages, faveurs, privilèges et immunités qui ont été ou seront accordés à l'avenir par l'une des Hautes Parties Contractantes dans la matière susdite aux produits naturels ou fabriqués originaires et en provenance d'un pays tiers quelconque ou destinés au territoire d'un pays tiers quelconque, seront immédiatement et sans compensation, appliqués aux produits de même nature originaires et en provenance du territoire de l'autre Partie ou destinée au territoire de cette Partie.

Il est convenu que les tarifs douaniers applicables aux produits naturels ou fabriqués de chacune des Hautes Parties Contractantes importés sur le territoire de l'autre seront appliqués selon les lois intérieures du pays d'importation.

ARTICLE 5.

En matière de transit, les Hautes Parties Contractantes appliqueront dans leurs relations les dispositions de la Convention et du Statut sur la liberté du transit signés à Barcelone le 20 Avril 1921.

ARTICLE 6.

Aucune taxe de tonnage, de port, de pilotage, de phare, de quarantaine ou taxe similaire ou correspondante de quelque nature que ce soit ou sous quelque dénomination que ce soit prélevée au nom du Gouvernement, de fonctionnaires publics ou de conces-

sionnaires quelconques ou pour leur compte, ne sera imposée dans les ports des territoires de l'une des Hautes Parties Contractantes aux navires de l'autre Partie, qui ne serait pas également et dans les mêmes conditions imposée dans des cas similaires aux navires d'une tierce puissance. Cette égalité de traitement s'appliquera aux navires respectifs quel que soit le port ou le lieu d'où ils arrivent et quel que soit le lieu de leur destination.

ARTICLE 7.

Pour tout ce qui concerne l'entrée, la sortie, le stationnement, le chargement et le déchargement des navires dans les ports, bassins, docks, rades, havres ou rivières des deux Hautes Parties Contractantes, aucun privilège ne sera accordé aux navires d'une tierce puissance qui ne sera pas également accordé aux navires de l'autre Partie Contractante, l'intention des Hautes Parties Contractantes étant que, à ces divers égards, les navires de chacune d'Elles reçoivent le traitement accordé aux navires de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 8.

Tout navire de guerre ou de commerce de l'une des Hautes Parties Contractantes, qui sera contraint par le mauvais temps ou par tout autre danger à chercher refuge dans un port de l'autre Partie, sera libre de s'y faire réparer, de s'y procurer tous les approvisionnements nécessaires et de reprendre la mer, sans payer d'autres taxes que celles dont devraient s'acquitter les navires nationaux. Toutefois, dans le cas où le capitaine du navire de commerce se trouverait dans la nécessité de disposer d'une partie de sa cargaison pour faire face aux dépenses, il sera tenu de se conformer aux règlements et aux tarifs du lieu où il sera arrivé.

Au cas où un navire de guerre ou de commerce de l'une des Hautes Parties Contractantes viendrait à s'échouer ou à faire naufrage sur les côtes de l'autre, les autorités locales devront aviser rapidement de cet événement l'Officier consulaire de l'autre Partie résidant dans la circonscription ou l'Officier consulaire le plus proche.

Ce navire échoué ou naufragé, toutes ses parties et toutes fournitures et accessoires lui appartenant et tous les effets et marchandises qui en seront sauvés, y compris ceux qui auront été jetés à la mer, ou le produit desdits objets en cas de vente, ainsi que tous les papiers trouvés à bord du navire échoué ou naufragé, seront remis aux propriétaires ou à leurs représentants sur la demande qu'ils en feront.

Si ces propriétaires ou leurs représentants ne se trouvent pas sur les lieux, les biens ci-dessus indiqués ou le produit de leur vente et les papiers trouvés à bord seront remis à l'Officier consulaire compétent de la Haute Partie Contractante dont le navire est échoué ou naufragé, à condition que cet Officier consulaire en fasse la demande dans le délai fixé par les lois, ordonnances et règlements du pays où a eu lieu le naufrage ou l'échouement. Ces Officiers consulaires, propriétaires ou représentants acquitteront seulement les dépenses

engagées pour la conservation de la propriété, ainsi que les frais occasionnés par le sauvetage ou les autres dépenses qui auraient été payables dans le cas du naufrage ou de l'échouement d'un navire national.

Les effets et marchandises sauvés du naufrage ou de l'échouement seront exempts de tous droits de douane, à moins qu'ils ne soient livrés à la consommation, auquel cas ils acquitteront les droits ordinaires.

Dans le cas de refuge, d'échouement ou de naufrage d'un navire appartenant aux ressortissants de l'une des Hautes Parties Contractantes dans les territoires de l'autre, l'Officier consulaire compétent de la Haute Partie Contractante, à laquelle le navire appartient, sera, en l'absence des propriétaires ou de leurs représentants, ou si ceux-ci sont présents, sur leur requête, autorisé à intervenir en vue d'assurer les secours nécessaires aux ressortissants de son Etat.

ARTICLE 9.

Les bâtiments de guerre de chacune des Hautes Parties Contractantes pourront entrer, séjourner et procéder à des réparations dans les ports et autres lieux dépendant de l'autre Partie, où il est donné accès aux bâtiments de guerre de toute autre nation. Ils y seront soumis aux mêmes règlements et jouiront des mêmes honneurs, avantages, privilèges et immunités que ceux qui sont actuellement ou qui pourront ultérieurement être accordés aux bâtiments de guerre de toute autre nation.

ARTICLE 10.

Le cabotage et les pêcheries nationales de chacune des Hautes Parties Contractantes sont exceptés des dispositions du présent Traité et seront régis conformément aux lois, ordonnances et règlements du pays.

ARTICLE 11.

Les dispositions du présent Traité relatives au traitement de la nation la plus favorisée ne s'appliqueront pas :

(1) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat limitrophe pour faciliter le trafic frontalier;

(2) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat tiers, en vertu d'une union douanière;

(3) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat limitrophe en ce qui concerne la navigation sur des voies d'eau frontières sans communication avec la mer, ou leur utilisation;

(4) aux subsides que pourrait accorder chacun des Gouvernements contractants dans le but de favoriser le développement de sa marine marchande.

ARTICLE 12.

Si l'une des Hautes Parties Contractantes établissait des restrictions de change ou de paiement, Elle appliquerait en ces matières à l'autre Partie le traitement de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 13.

Il est entendu par les Hautes Parties Contractantes que les stipulations du présent Traité n'affectent, ne remplacent ou ne modifient en aucune manière les lois, ordonnances et règlements concernant la production, le commerce, la police et la sécurité publique qui sont en vigueur ou qui pourraient être édictés dans chacun des deux pays pourvu qu'ils ne constituent pas une mesure de discrimination dirigée contre les ressortissants ou produits de l'autre partie.

ARTICLE 14.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent que tous différends qui pourraient s'élever entre Elles en ce qui concerne la bonne interprétation ou l'application de toute disposition du présent Traité seront, à la requête de l'une ou l'autre des Parties, soumis à l'arbitrage et les deux Parties s'engagent par le présent Traité à accepter comme obligatoire la sentence arbitrale.

Le tribunal arbitral auquel les différends seront soumis sera la Cour Permanente de Justice Internationale à La Haye, à moins que dans un cas particulier les Hautes Parties Contractantes n'en décident autrement.

ARTICLE 15.

Le présent Traité se substituera, à la date de sa mise en vigueur, au Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation entre la Thaïlande et l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise, signé à Bangkok, le 13 Juillet 1926. A la date de sa mise en vigueur, ledit Traité de 1926 et tous les Arrangements ou Accords subsidiaires conclus ou existants entre les Hautes Parties Contractantes cesseront de les obliger.

Les dispositions du présent Traité ne s'appliqueront aux Colonies et territoires d'outre-mer soumis à la souveraineté ou à l'autorité de la Belgique, qu'à l'expiration d'un délai de deux mois à compter de la date d'une déclaration concertée des deux Gouvernements à cet effet.

ARTICLE 16.

Le présent Traité restera en vigueur pour cinq ans à partir de la date à laquelle il entre en vigueur.

Dans le cas où aucune des Hautes Parties Contractantes n'aurait notifié, douze mois avant l'expiration des dites cinq années, son intention d'y mettre fin, le présent Traité continuera à être obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes l'aura dénoncé.

Il est clairement convenu cependant que cette dénonciation n'aura pour effet de faire revivre aucun des traités, conventions, arrangements ou accords abrogés par le présent Traité.

ARTICLE 17.

Le présent Traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Bruxelles dans le plus bref délai possible. Ledit Traité entrera en vigueur à la date de l'échange des ratifications.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Traité et y ont apposé leur sceau.

FAIT en double, en langue française, à Bangkok, le 5e jour du huitième mois de la deux mille quatre cent quatre-vingtième année de l'ère bouddhique, correspondant au 5e jour du mois de novembre de la mil neuf cent trente-septième année de l'ère chrétienne.

(L.S.) LUANG PRADIST MANUDHARM.

(L.S.) HENRI SEGAERT.

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

Convention d'Etablissement

entre

la Thaïlande et la Belgique

Signée à Bangkok, le 5 novembre 1937.*

[Ratifications échangées à Bruxelles, le 17 juin 1938.]

Sa Majesté le Roi de Thaïlande

et

Sa Majesté le Roi des Belges,

Animés du désir de régler les conditions d'établissement des ressortissants Thaïs en Belgique et des ressortissants belges en Thaïlande, ont résolu de conclure, à cette fin, une Convention et ont désigné pour Leurs Plénipotentiaires, savoir :

Sa Majesté le Roi de Thaïlande :

Luang Pradist Manudharm, (Pridi Banomyong), Ministre des Affaires Etrangères;

Sa Majesté le Roi des Belges :

M. Henri Segaert, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de S. M. le Roi des Belges, à Bangkok;

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants :

ARTICLE 1.

1—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes auront la faculté de pénétrer sur le territoire de l'autre Partie, de s'y établir, d'y circuler, d'y choisir une résidence, et d'en sortir à la condition de se conformer aux lois et règlements en vigueur dans le pays, notamment en ce qui concerne l'immigration et la police des étrangers.

Il est entendu que chacune des Hautes Parties Contractantes se réserve le droit de ne pas admettre l'entrée et le séjour sur son territoire de tout ressortissant de l'autre Partie qui devrait être considéré comme indésirable, soit au point de vue du maintien de l'ordre, de la moralité, de la santé ou de la sécurité publique, soit parce qu'il ne possède pas de moyen d'existence.

2—Pour l'application des lois et règlements concernant la police des étrangers, l'entrée, le séjour, l'activité ou l'établissement de ceux-ci, les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes bénéficieront du traitement réservé aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

* Taken from the official file of the Archives Division, Ministry of Foreign Affairs of Thailand.
[Printed at Bangkok Times Press, March B.E. 2482. (1939)]

ARTICLE 2.

1—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes seront placés, sur le territoire de l'autre Partie, sur un pied d'égalité complète de droit et de fait avec les nationaux en ce qui concerne l'exercice de toute activité commerciale, industrielle, financière, et, en général, de toute activité de caractère économique, sans qu'il soit fait de distinction en ces matières entre les entreprises qui ont une activité autonome et celles qui agissent en tant que succursales ou agences.

2—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes pourront exercer tous métiers et professions licites, non spécialement prévus au paragraphe 3 du présent article, sur le territoire de l'autre Partie, à la condition de se conformer aux lois et règlements en vigueur dans le pays, y compris ceux qui concernent la protection du marché national du travail.

Il est entendu que l'application des lois et règlements concernant la protection du marché national du travail, n'empêchera pas les ressortissants de l'une des Hautes Parties Contractantes, établis sur le territoire de l'autre Partie, d'engager des personnes de leur choix pour des postes de direction.

3—Les dispositions des paragraphes 1 et 2 du présent article ne visent pas l'exercice, sur le territoire de chacune des Hautes Parties Contractantes, des professions, métiers, industries et commerces, ci-après énumérés :

- a) les fonctions, charges ou emplois publics, y compris les charges de notaire, d'avoué et d'huissier;
- b) les fonctions d'avocat et la profession d'agent de change ;
- c) le colportage et les métiers ambulants;
- d) la pêche dans les eaux nationales, le cabotage maritime et fluvial, le pilotage en général et le service intérieur des ports.

4—Les stipulations du présent article n'affectent en rien les dispositions légales en vigueur dans chaque pays et relatives au personnel à bord des navires ou bateaux battant pavillon national et des aéronefs immatriculés dans le pays.

5—Pour tout ce qui concerne les activités industrielles, les métiers et professions, les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes sur toute l'étendue des territoires de l'autre Partie seront, sous condition de réciprocité, placés à tous égards sur le même pied que les ressortissants de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 3.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes sur le territoire de l'autre Partie jouiront du même traitement que les ressortissants de la nation la plus favorisée en ce qui concerne les droits patrimoniaux, le droit d'acquérir, de posséder ou d'affermier des biens meubles ou immeubles, ainsi que d'en disposer soit à titre gratuit, soit à titre onéreux.

ARTICLE 4.

1—Pour la protection légale et judiciaire de leur personne, de leurs biens, de leurs droits et de leurs intérêts, les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes seront traités, dans le territoire de l'autre Partie à l'égal des nationaux.

2—En conséquence, ils auront libre et facile accès aux tribunaux comme demandeurs ou défendeurs, et pourront ester en justice dans les mêmes conditions que les nationaux. Ils auront également le droit de comparaître devant les autorités administratives compétentes et de recourir à leur intervention pour la sauvegarde de leurs droits et de leurs intérêts, dans tous les cas où les nationaux en ont la faculté. Ils pourront choisir, pour la défense de leurs intérêts, devant tous les tribunaux et toutes les juridictions ou autorités administratives, les avocats, avoués, notaires et autres personnes autorisées par les lois nationales du pays.

3—Toutefois la question de la caution "judicatum solvi" et celle de l'assistance judiciaire gratuite seront régies par la législation locale jusqu'au moment du règlement de ces questions par une convention spéciale à conclure éventuellement entre les Hautes Parties Contractantes.

ARTICLE 5.

1—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes seront exempts, sur le territoire de l'autre Partie, de toute fonction judiciaire ou administrative quelconque.

2—Ils seront de même exempts, en temps de paix comme en temps de guerre, sur le territoire de l'autre Partie, de tout service militaire obligatoire, aussi bien dans l'armée de terre, la marine ou les forces aériennes, que dans la garde nationale ou la milice, ainsi que de toutes prestations de service obligatoire se rapportant, soit directement, soit indirectement, à la défense nationale et exigées à titre personnel. Il en sera de même pour les prestations en argent ou en nature qui seront imposées en remplacement de ces prestations.

3—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes seront, toutefois, soumis aux charges afférentes à la propriété de biens fonciers et de biens mobiliers, ainsi qu'au cantonnement forcé et autres prestations ou réquisitions militaires, auxquelles peuvent être soumis, en vertu de dispositions légales, les ressortissants du pays, en qualité de possesseurs ou propriétaires de biens fonciers ou de biens mobiliers. En aucun cas, l'une des charges ci-dessus visées ne pourra être exigée par l'une des Hautes Parties Contractantes qui ne l'exigerait pas également de ses nationaux.

4—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes ne pourront, sur le territoire de l'autre Partie, être expropriés de leurs biens ni privés, même temporairement, de la jouissance de leurs biens que pour cause d'utilité publique, et suivant la procédure prévue par la législation locale en vigueur en ce qui concerne les nationaux.

5—Chacune des Hautes Parties Contractantes devra accorder aux ressortissants de l'autre Partie, en ce qui concerne le dédommagement pour les prestations, réquisitions, expropriations ou privations temporaires, visées aux paragraphes 3 et 4 ci-dessus, un traitement qui ne sera pas moins favorable que celui qu'elle accordera à ses propres nationaux ou aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

6—Les habitations, entrepôts, manufactures, magasins et toute autre propriété des ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes dans les territoires de l'autre, ainsi que tous les locaux en dépendant et utilisés soit comme résidence, soit pour le commerce, seront respectés. Il ne sera point permis d'y procéder à des visites domiciliaires ou à des perquisitions, non plus que d'examiner ou d'inspecter livres, papiers ou comptes, sauf sous les conditions et dans les formes prescrites par les lois, ordonnances et règlements applicables aux nationaux de l'Etat de résidence.

ARTICLE 6.

1—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront sur le territoire de l'autre, d'une parfaite et entière liberté de conscience et, à charge de se conformer aux lois, ordonnances et règlements du pays, ils auront le droit de se livrer à l'exercice privé ou public de leur culte.

2—Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes pourront, dans le territoire de l'autre, s'adonner à des oeuvres religieuses, d'éducation et de bienfaisance, y posséder à titre de propriétaire ou prendre en location et occuper des maisons, y louer des terrains aux fins de religion, bienfaisance et autres objets licites, ainsi que pour l'établissement de cimetières, en se conformant aux lois, ordonnances et règlements du pays.

ARTICLE 7.

En matière d'impôts et de taxes de toute sorte, ainsi que de toutes autres charges de caractère fiscal, sans égard pour le compte de qui ils sont perçus, les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront, sous tous les rapports sur le territoire de l'autre Partie, du même traitement et de la même protection auprès des autorités et juridictions fiscales que les nationaux se trouvant dans des situations identiques.

ARTICLE 8.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes auront, dans les territoires de l'autre, les mêmes droits que les nationaux de cette Haute Partie Contractante en ce qui concerne les brevets d'invention, les marques de fabrique ou de commerce, les noms commerciaux, les dessins et les droits d'auteur pour les oeuvres littéraires et artistiques sous réserve de l'accomplissement des formalités prescrites par la loi.

ARTICLE 9.

1.—Les sociétés par actions ainsi que les autres sociétés civiles, commerciales, industrielles ou financières, y compris les compagnies d'assurances, les compagnies de navigation et les autres compagnies de transport, ainsi que les compagnies assurant les communications, régulièrement constituées conformément à la législation d'une des Hautes Parties Contractantes et ayant leur siège social sur le territoire de celle-ci, seront légalement reconnues comme telles sur le territoire de l'autre Partie, et y auront la capacité d'ester en justice, sous réserve que rien, dans leur constitution ou dans leur objet, ne soit contraire à l'ordre public dans ce dernier pays.

2.—La légalité de la constitution des sociétés visées au paragraphe 1 du présent article, ainsi que de leurs succursales et agences, et leur capacité d'ester en justice, seront déterminées d'après la loi du pays où ces sociétés ont été constituées.

3.—L'activité des sociétés de l'une des Hautes Parties Contractantes, en tant qu'elle s'exerce sur le territoire de l'autre Partie, soit directement, soit par l'intermédiaire de succursales ou agences, sera soumise aux lois et règlements de cette dernière.

4.—Si l'une des Hautes Parties Contractantes soumettait à une autorisation préalable l'activité des sociétés étrangères sur son territoire, l'octroi de cette autorisation ne pourrait, en ce qui concerne les sociétés de l'autre Partie, être subordonnée à des modalités autres que celles imposées, dans des conditions analogues, aux sociétés de la nation étrangère la plus favorisée.

5.—Les sociétés de l'une des Hautes Parties Contractantes jouiront sur le territoire de l'autre Partie, en matière judiciaire de même qu'en ce qui concerne la possession, l'acquisition, l'occupation, la location et l'aliénation des biens meubles ou immeubles, du traitement prévu, pour les personnes physiques, aux articles III, IV et V de la présente Convention.

6.—Les sociétés de chacune des Hautes Parties Contractantes qui ont, sur le territoire de celle-ci, leur domicile fiscal, ainsi que leurs succursales et agences, ne seront pas soumises, sur le territoire de l'autre Partie, en ce qui concerne les impôts directs, à une charge fiscale plus élevée que celle qui est supportée, suivant le cas, par les sociétés nationales dans des situations identiques.

7.—Les sociétés de l'une des Hautes Parties Contractantes bénéficieront, sur le territoire de l'autre Partie, en toutes matières non visées dans le présent article, du traitement accordé aux sociétés de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 10.

Chacune des Hautes Parties Contractantes aura la faculté d'établir des Consuls généraux, Consuls, Vice-Consuls et autres Officiers ou Agents consulaires qui résideront dans les villes et ports des territoires de l'autre, là où des Officiers similaires d'autres puissances seront autorisés à résider.

Ces Officiers et Agents consulaires, cependant, n'entreront en fonctions qu'avec l'approbation et l'agrément du Gouvernement auprès duquel ils sont envoyés.

Ils seront autorisés, sous condition de réciprocité, à exercer tous les pouvoirs et à jouir de tous les honneurs, privilèges, exemptions et immunités de toutes sortes qui sont ou seront accordés aux Officiers consulaires de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 11.

1.—En cas de décès d'un ressortissant de l'une des Hautes Parties Contractantes dans les territoires de l'autre, sans qu'il ait, dans le pays où il décède, aucun héritier connu ou aucun exécuteur testamentaire nommé par lui, l'autorité locale compétente devra informer aussitôt le plus proche Agent consulaire de la nation à laquelle appartenait le défunt, de façon à ce que toute information nécessaire puisse être immédiatement renvoyée aux parties intéressées.

2.—En cas de décès d'un ressortissant de l'une des Hautes Parties Contractantes dans les territoires de l'autre, sans qu'il laisse au lieu de son décès une personne autorisée par les lois du pays du défunt à prendre charge de la succession et à l'administrer, l'agent consulaire compétent de la nation à laquelle ce défunt appartenait pourra, en remplissant les formalités nécessaires, avoir la garde et l'administration de la succession de la façon et dans les limites prescrites par les lois du pays dans lequel les biens du défunt sont situés.

3.—La disposition précédente s'appliquera aussi dans le cas où un ressortissant de l'une des Hautes Parties Contractantes meurt en dehors des territoires de l'autre mais y possède des biens sans y laisser une personne autorisée à prendre charge de la succession et à l'administrer.

ARTICLE 12.

Les dispositions de la présente Convention relatives au traitement de la nation la plus favorisée ne s'appliqueront pas :

(1) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat limitrophe pour faciliter le trafic frontalier;

(2) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés à un Etat tiers, en vertu d'une union douanière;

(3) aux avantages accordés ou qui pourraient être accordés en raison d'accords particuliers, à un Etat tiers, en vue d'éviter les cas de double imposition ou d'assurer une protection réciproque en matière fiscale;

(4) aux dispositions de Convention que l'une des Hautes Parties Contractantes aurait conclues ou conclurait avec des Etats tiers en matière d'exercice du commerce ambulant ou en matière de travail.

ARTICLE 13.

La présente Convention ne s'appliquera qu'aux territoires métropolitains des Hautes Parties Contractantes.

ARTICLE 14.

Tout différend sur l'interprétation, l'application ou l'exécution de la présente Convention, qui n'aura pu être résolu entre les Hautes Parties Contractantes par la voie diplomatique, pourra être soumis par chacune d'Elles, à la Cour Permanente de Justice Internationale.

ARTICLE 15.

Il est entendu par les Hautes Parties Contractantes que les stipulations de la présente Convention n'affectent, ne remplacent ou ne modifient en aucune manière les lois, ordonnances et règlements concernant la naturalisation, l'immigration, la police et la sécurité publique qui sont en vigueur ou qui pourront être édictés dans chacun des deux pays, pourvu qu'ils ne constituent pas une mesure de discrimination dirigée contre les ressortissants de l'autre Partie.

ARTICLE 16.

La présente Convention restera en vigueur pendant cinq ans à partir de la date à laquelle elle entre en vigueur.

Dans le cas où aucune des Hautes Parties Contractantes n'aurait notifié, 12 mois avant l'expiration des dites cinq années, son intention d'y mettre fin, la présente Convention continuera à être obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes l'aura dénoncée.

Il est expressément convenu cependant que cette dénonciation n'aura pas pour effet de faire revivre aucune des dispositions conventionnelles abrogées par la présente Convention.

ARTICLE 17.

La présente Convention sera ratifiée, et les ratifications en seront échangées à Bruxelles dans le plus bref délai possible, et ladite Convention entrera en vigueur à la date de l'échange des ratifications.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé leur sceau.

FAIT, en double, en langue française, à Bangkok, le 5e jour du huitième mois de la deux mille quatre cent quatre-vingtième année de l'ère bouddhique, correspondant au 5e jour du mois de novembre de la mil neuf cent trente-septième année de l'ère chrétienne.

(L.S.) LUANG PRADIST MANUDHARM.

(L.S.) HENRI SEGAERT.

PROTOCOLE ANNEXE.

Au moment de procéder à la signature de la Convention d'Etablissement entre la Thaïlande et la Belgique, les Plénipotentiaires des Hautes Parties Contractantes sont convenus de ce qui suit :

1) En stipulant à l'Article 3 le traitement de la nation la plus favorisée en matière d'acquisition, de possession et de disposition de biens meubles et immeubles, il est bien entendu entre les Hautes Parties Contractantes que cette clause s'appliquera à charge de réciprocité, dans un sens inconditionnel et non discriminatoire.

2) Les Hautes Parties Contractantes conviennent qu'en ce qui concerne les matières prévues par la présente Convention, celle-ci se substituera, à la date de sa mise en vigueur, au Traité d'Amitié, de Commerce et de Navigation entre l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise et la Thaïlande, signé à Bangkok, le 13 Juillet 1926, lequel cessera de les obliger à la date de la mise en vigueur de la présente Convention.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Protocole et y ont apposé leur sceau.

FAIT en double exemplaire, en langue française, à Bangkok le 5e jour du huitième mois de la deux mille quatre cent quatre-vingtième année de l'ère bouddhique, correspondant au 5e jour du mois de novembre de la mil neuf cent trente-septième année de l'ère chrétienne.

(L. S.) LUANG PRADIST MANUDHARM.

(L. S.) HENRI SEGAERT.